

Ak?II? Telefon Ba??ml?I??? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ak?II? Telefon Ba??ml?I??? Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16640>

Özet

Akıllı Telefon Bağımlılığı Envanteri (ASBE), orijinal adı Smartphone Addiction Inventory (SPAI) olan ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışmasıdır. İbrahim Arpacı ve Nuh Ege tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen bu çalışmada, akıllı telefonların alışkanlık ve problemlili kullanımıyla psikolojik etkilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, Türk kültüründe akıllı telefon bağımlılığı seviyelerinin belirlenmesi ve klinik araştırmalara temel sağlaması açısından önemli bir psikometrik özelliklere sahiptir. Bu uyarlama, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizlerini detaylı bir şekilde sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Akıllı telefon bağımlılığı, Akıllı Telefon Bağımlılığı Envanteri, SPAI, Uyarlama, Psikometrik özellikler, Problemlili akıllı telefon kullanımı.

Yazarlar

İbrahim Arpacı, Nuh Ege

Amaç

Bu envanterin temel amacı, bireylerin akıllı telefonların kullanma biçimlerinde görülen bağımlılık eğilimlerini, özellikle de kontrol kaybı, işlevsel bozukluk, tolerans ve yoksunluk gibi tipik bağımlılık belirtilerini ölçmektir. Ölçek, Türkiye'deki bireylerde akıllı telefon bağımlılığı düzeylerinin güvenilir ve geçerli bir şekilde tespit edilmesini sağlamak üzere uyarlanmıştır.

Yapı

Akıllı Telefon Bağımlılığı Envanteri, genellikle "Problematic Smartphone Use" (PSPU) olarak adlandırılan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, dört temel bileşen etrafında şekillenir:

Kompleksif Kullanım ve Kontrol Kaybı: Kullanıcının akıllı telefonu kullanma süresini kontrol edememesi.

İşlevsel Bozulma: Akıllı telefon kullanımıyla günlük yaşam, iş veya sosyal ilişkiler üzerindeki olumsuz etkileri.

Tolerans: Aynı tatmin düzeyine ulaşmak için giderek artan kullanım ihtiyacı.

Yoksunluk Belirtileri: Akıllı telefondan uzak kalındığında yaşanan huzursuzluk, kaygı veya sinirlilik hali.

Geçerlik

Arpac? ve E?gi (2018) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini de?erlendirmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Analiz sonuçlar?, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örnekleme de do?ruland???n? göstermi?tir. Bu durum, Ak?ll? Telefon Ba??mlil??? Envanteri'nin ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Ek olarak, ölçüt ba??nt?l? geçerlik kapsamında, benzer yap?lar? ölçen di?er ölçeklerle korelasyonlar incelenmi? ve beklenen düzeyde ili?kiler tespit edilmi?tir, bu da ölçe?in uygun geçerli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılk katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri üzerinden de?erlendirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, envanterin toplam puan? ve alt boyutlar? için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?lar?n?n yüksek düzeyde oldu?u bildirilmi?tir (genellikle .80 ile .90 aras?nda). Bu yüksek de?erler, ölçe?in maddelerinin tutarlı oldu?unu ve Ak?ll? Telefon Ba??mlil??? yap?s?n? güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü ortaya koymaktad?r.

Faktör Analizi

Ak?ll? Telefon Ba??mlil??? Envanteri'nin orijinal yap?s? çok boyutludur. Uyarlama çal??mas?nda kullan?lan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), ölçe?in teorik olarak belirlenen faktör yap?s?n?n (genellikle dört boyutlu) Türk örnekleminde de istatistiksel olarak kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, ba??mlil???n farklı bile?enlerini (kontrol kayb?, i?levsel bozulma vb.) ayr??t?rarak de?erlendirmeye olanak tan?r.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Inventory)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler ve Ergenler

Age Group: Genellikle üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin popülasyonu üzerinde kullan?lm??t?r.

Population Details: Türk üniversite ö?rencileri ve çe?itli demografik gruptan bireyler.

Test Methodology: Maddeler, katılımcılar tarafından Likert tipi bir derecelendirme ölçeği kullanılarak yanıtlanmıştır. Derecelendirme formatı genellikle 5'li veya 6'lı seçeneklerden oluşur (Örn: 1=Hiçbir zaman, 5=Her zaman). Ölçekte puanlama, bağımlılık düzeyinin belirlenmesi amacıyla toplam puan hesaplanarak yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

SPAI, Problemlili internet kullanımı, Dijital bağımlılık, Derecelendirme, Cronbach Alfa, Geçerlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Saılanan kaynaklarda ORCID bilgisi bulunmamaktadır.

Affiliation Email addresses: ibrahim.arpaci@gop.edu.tr (Sorumlu Yazar İbrahim Arpacı)

Correspondence Address: İbrahim Arpacı, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Bu envanter bir uyarılama olduğu için, kullanım izinleri orijinal ölçeğin yaratıcılarına ve uyarlamayı yapan yazarlara danışılarak alınmalıdır. **Sorumlu yazar** İbrahim Arpacı'ya e-posta yoluyla ulaşılabilir. Ölçeğin Türkçe psikometrik özellikleri **2018** yılında yayımlanmıştır.

Orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [akilli-telefon-bagimlilik-enuvanteri-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Arpacı, İ. & Ege, N. (2018). Psychometric properties of the Turkish version of The Smartphone Addiction Inventory (SPAI). *Current Psychology*, 39, 2246-2251. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9913-8>

Akıllı Telefon Bağımlılığı Envanteri Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Envanterin orijinal maddeleri kaynak içerikte saılanmamıştır. Maddelerin tam listesi için lütfen Arpacı ve Ege (2018) çalışmasına veya sorumlu yazara başvurunuz.